

Za zadovoljevanje večine skupnostnih potreb narodu zadostuje lastna državna oblast. Za zadovoljitev nekaterih širših potreb, ki niso kulturno specifične, stopajo narodi v medsebojno pogodbeno povezavo, v smislu katere nastajajo skupne večnarodne zveze in ustanove, katerih pristojnosti, sestava in poslovanje se razvijajo v pogodbeno določenih okvirih.

Ciril A. Zebot

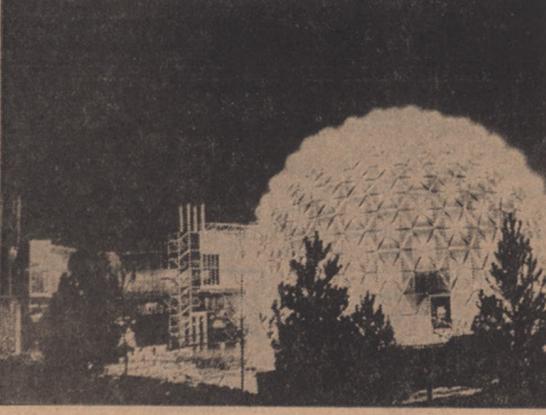
slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Novelji družbeni in politični razvoj v Jugoslaviji se giblje v smeri naraščajočega pritiska za uveljavljanje izvirne suverenosti republik. Pritisk v tej smeri je zaradi izrazitih kulturnih posebnosti ter kričečega gospodarskega izkoriščanja in zaposlavljanja posebno močan in vztrajen v Sloveniji. Ta razvoj narekuje tudi Slovencem v svetu, da podprejo novo slovensko državno in demokratično uveljavljanje.

Ciril A. Zebot

LETNIK XXII. — VOLUME XXII MAJ—JUNI 1971. Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave. Toronto, Ont. Canada. ŠTEVILKA 5.—6. — NUMBER 5—6

Slovenci in Slovenke! Obišče čimprej novi del razvističa "Ontario Place" videli boste polno novega in zanimivega.

RDECE VRTNICE SO ZACVETELE...

Mesec junij je čas vrtnic. Njihova lepota in prijetni vonj prevzame človeka. Čudovit sopadek v juniju 1945! Rože na vrtovih slovenskih vrtoev in rdeča kri, ki je pognojila slovensko zemljo... Nad 12 tisoč slovenskih mož in fantov, protikomunističnih borcev je bilo v kratki dobi nekaj tednov zverinsko, brez sodbe poklanjih od takojmenovane „herojske Titove armade“. Krvniki nad lastnimi brati...

To je kratko zgodovinsko dejstvo, ki ga nihče ne more izbrisati. Čim dalje se ta krvavi dogodek oddaljuje, tem bolj prihaja na dan resnica. Poklani so bili slovenski ljudje od slovenskih ljudi samo zato, ker niso hoteli sprejeti komunističnega brezbožnega in breznarodnega nauka.

Nič ne pomaga jokati. Jok dejstva ne izbriše! Tudi nič ne pomaga preklinjati morilce, nobeden od pomorjenih ne bo zaradi tega bolj srečen v večnosti. Naši junaki so šli v smrt brez kletvice na ustih, brez sledu vsakega maščevanja. Pravico maščevanja so prepustili Bogu. On, ki je Pravica in Ljubezen, naj sodi. Dobili smo Pričevalce pred večnim Sodnikom in priprošnjike za nas vse, ki se priznavamo k slovenstvu.

Priprošnja teh naših mučencev je velika in učinkovita. Le eno samo dejstvo: Veliko število slovenskih novomašnikov v Sloveniji. Vsi ti so šli skozi rdeče sole in ohranili v sebi klic božji k duhovništvu.

„Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo“ je molil Sin božji na velikem petek na križu za one, ki so ga obsodili na smrt in smrtno obsodbo tudi izvršili. V Gospodovi molitvi prosim: „odpušti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom“. Pozabiti zločina, storjenega nad našimi brati, protikomunističnimi borci, ni mogoče. To je človeško. Toda Kristus, ki je nedolžen umrl za nas vse na križu, tudi za morilce naših junakov, povezal jih z bodočo žlico, nam je dal vzgled, kako je treba odpuščati. Ne iz maščevanja in stalnega preklinjevanja ter zmerjanja, temveč iz junaske samoopovedne volje, ki odpušča iz vsega srca, bo zrasla lepša narodna bodočnost.

Rdeče vrtnice na slovenski zemlji še cvetijo. Vedno lepše in lepše iz leta v leto ter iz globine zemlje pošiljajo k Bogu. Sodniku in Odršeniku prijetni vonj s prošnjo: Dobri, nebeški Oče, ne pozabi slovenskega naroda. Zanj smo dali svojo kri. Naj bo slovenski narod enkrat srečen na svoji zemlji, naj Ti daje prost vsake tiranije večno zahvalo za nas, ki smo zrastle iz te zemlje in za vse one, ki hočejo dobro slovenski domovini! Omečaj trda srca onih, ki Te ne poznajo in še danes nočejo nič slišati o spravi, niti o popravi krivic, ki so jih storili.

M. G.

SLOVENCEM V TORONTU!

Vsem, ki so se prijavili za potovanje z letalom ob priliki posvetitve slovenske kapele v Washingtonu v avgusta sporočamo, da je bilo število prijavih za veliko letalo znižano (manjše letalo bi bilo predrago) zato, na žalost, odpovedujemo to potovanje. Vsa imena smo poslali v Washington. Svetujemo, če se slovenski udeležite z drugimi prevoznimi sredstvi, da potrdite vašo prijavo s pismom na naslov: "Dedication Committee for Slovenian chapel, P.O. Box 6295, Washington, D.C. 20015" Pripravljani odbor za potovanje.

SLOVENSKA KAPELA V WASHINGTONU VABI

Bližajo se dnevi posvetitve Slovenske kapele v ameriškem Narodnem svetišču v Washingtonu. Mogoča cerkev, posvečena Marijinemu Brezmadežnemu spočetju, je največja katoliška cerkev v Združenih državah in sedma največja na svetu. In v tem katoliškem središču Amerike so si Slovenci zgradili svojo kapelo — slovensko kapelo Marije Pomagaj z Brezij. Izmed vseh spomenikov, ki so ji jih postavili v tej deželi Ameriški Slovenci, bo Slovenska kapela najtrajnejši in najpomembnejši versko-kulturni spomenik.

Posvetitev 15. avgusta letos bo krona vseh prizadevanj in vsega dela — od prvih popisov vodilnim slovenskim osebnostim po Ameriki do spominske knjige, ki bo izšla za to priložnost. Nabirna akcija za zgraditev kapele je zajela vse ameriške Slovence — od vzhodne do zahodne obale in celo iz Kanade. Za kapelo so prispevali vsi — stari in novi naseljenci, premožni in siromašni, upokojenci in otroci. Zato bo tudi posvetitev kapele — praznik vseh ameriških Slovencev vseh živih generacij. Prišli bodo od blizu in daleč — tudi iz Kanade, raznih delov Evrope in posebna skupina celo iz Slovenije. Letos bo prvič, da bo posebno letalo pripeljalo veliko skupino udeležencev iz Slovenije direktno v ameriško prestolnico. (Prvo skupino je pripeljal škof Jeglič na Euharistični kongres v Chicago leta 1936). Rojaki iz domovine bodo prišli pod vodstvom slovenskih skofov in duhovščine. Svojo udeležbo so najavili posamezniki iz zelo oddaljenih krajev Združenih držav, v skupinah pa bodo prišli iz New Yorka, Bridgeporta, Forest City-ja, Chicaga, Joliet, Denverja in najmočnejša skupina — 10 avtobusov — iz Clevelanda. V okviru posvetitvenih svečanosti bodo organizirane razne kulturne in družabne prireditve, ki bodo na programu v petek 13. in v soboto 14. avgusta zvečer. Zunanji obiskovalci si bodo v posebnih avtobusih mogli v soboto čez dan ogledati in obiskati največje zanimivosti in posebnosti ameriške prestolnice: Belo hišo, Kapitol (Kongres), Washingtonov, Lincolnov in Jeffersonov spomenik ter Arlington z obiskom Kennedyjevega groba. V soboto 14. avgusta zvečer pa je na programu slavnostna akademija in nato banket. Podrobnejši program prireditev bo objavljen kasneje kakor tudi spored cerkvenih slovesnosti s posvetitvijo kapele v nedeljo 15. avgusta.

Na proslavi "državlanskega dne" v St. Lawrence Hall, se so razgovarjali ministri za državljanstvo v Ontarijski vladi G. J. Yaremko, častni predsednik etnične tiskovne zveze v Ontariu Dr. J. Kirschbaum in predsednik iste ter urednik našega lista g. V. Mauko.

KOLIKO JE SLOVENCEV?

Po prvih uradnih podatkih letošnjega popisa prebivalstva ima Slovenije 1,725.088 prebivalcev, kar je za 8,4% več kot leta 1961 in za 14,7% več kot leta 1953. Ljubljana ima zdaj 257.640 prebivalcev, Maribor 172.000, Celje 58.000, Velenje 29.000, Koper 35.000, Kranj 56.300, Domžale 32.000, Novo mesto 50.000 in Nova Gorica 51.400. V občini Ljubljana-center je število prebivalstva nazaj, v drugih predelih Ljubljane pa zelo napredovalo, prav tako v drugih industrijskih središčih kot Maribor, Domžale, Koper, Kranj, Celje itd. Po najnovejših podatkih dela v tujih državah 49.563 Slovencev. Stanovanj v Sloveniji so našli 473.390. Poleg Ljubljane-Centra se izkazujejo najgostejše naseljenosti Trbovlje, Piran, Maribor in Celje. Najbolj redko pa so naseljene občine Kočevje, Tolmin, Cerkljica, Mozirje, Ilirska Bistrica in Sežana. Števila gospodinjstev se je povečalo za 12,4% na skupno 516.000. V Sloveniji je 600 poštnih telefonov pa je daleč pod evropskim povprečjem: na sto prebivalcev pride le 6,2 telefona, medtem ko je evropski povpreček 15. Jugoslavija ima zdaj 20.505.000 ljudi, od tega Beograd 1.204.000. Iz Jugoslavije je skupno zaposlenih v tujini 683.000 delavcev. Hrvaška ima 4.423.000, Bosna in Hercegovina 3.743.000 in Makedonija 1.647.000 prebivalcev. Zagreb šteje zdaj 602.000 prebivalcev.

Na proslavi 20. letnice "Canadian Scene" se je predsednik Ontarijske zveze g. V. Mauko razgovarjal s predsednico g. Ossler. (Canadian Scene objavljiva informacijske članke o Kanadi etničnim listom.)

IZREDNA PRILIKA

Iz Slovenije bo s posebnim letalom prišla v Washington večja skupina udeležencev za posvetitev Slovenske kapele. Iz Brnika pri Ljubljani bodo odpotovali v petek, 13. avgusta in prišli v Washington še sitedne dne. Udeleženci bodo lahko prisostvovali vsem tridnevnim prireditvam ob posvetitvi Slovenske kapele v Washingtonu, nato pa bodo lahko odšli zasebno na obiske svojih sorodnikov ali pa si v skupini ogledali še New York, Cleveland in Toronto. Odhod letala je 19. avgusta iz Toronta. Cena za letalski prevoz iz Ljubljane v Washington in nazaj iz Toronta v Ljubljano je \$333,00 dolarjev. Mnogi bodo tako imeli zdaj priliko, da se bodo srečali s sorodniki, ki jih niso videli že 20 ali 30 let. Če imate sorodnike, s katerimi bi se radi srečali tukaj v Ameriki, imate zdaj priliko, da jih povabite. Sporočite jim naj čimprej pišejo na upravo DRUŽINE v Ljubljani, ki ima pokroviteljstvo nad tem potovanjem. Posebno letalo Boeing 707 bo prišlo v Washington v petek 13. avgusta, odpotovalo pa 19. avgusta iz Toronta.

SPOMINSKA KNJIGA

Za posvetitev Slovenske kapele bo izšla posebna Spominska knjiga (Dedication book), za katero je dozdaj poslalo svoje prispevke toliko visokih cerkvenih dostojanstvenikov in uglednih osebnosti iz javnega življenja kot najbrže še za nobeno podobno slovensko publikacijo. Knjiga bo obsežna in bogato ilustrirana. O njeni vsebini bomo še poročali. Kdor ne bo mogel priti na posvetitev, naj si to pomembno knjigo naroči po pošti na naslov: SLOVENIAN CHAPEL COMMITTEE, P.O. Box 6295, Washington, D.C. 20015.

BLAGOR MU, KI—VERJAME

Vida Tomšič se je na stara leta očitno začela ukvarjati s pravljicami za nedoraslo mladino, kajti v članku ob 30. letnici Slovenskega poročevalca (DELO 15. maja) je med drugim zapisala: "Kadar koli gre človek po svetu, ga domotožje po informacijah iz našega tiska opozori, da smo uspeli v veliki mero nuditi obsežnejšo, boljšo, odgovornejšo informacijo in vpogled v svetovne in domače dogodke, kot jo človek dobi drugod".

NOVA KUZNA BOLEZEN V JUGOSLAVIJI

Gospodarstvo socialistične Jugoslavije je stalno v takih težavah, da ne pomagajo nobene reforme, nobene petletke, nobene devalvacije valute in nobeni stabilizacijski ukrepi. E-

nostavno ne funkcionira. Član beogradske vlade Miran Mejak je v parlamentu odkrito povedal: "Pri nas se nelikvidnost in poslovanje z izgubami širita (kot nalezljiva bolezen)." (DELO, 27. maja). Poročilo dodaja, da so se poslanci s tem mnenjem strinjali.

OBISČITE "LJUBLJANO" IN 40 DRUGIH "PRESTOLIC SVETA" V TORONTU V 8 DNEH, ZA \$3.00 POTNI LIST CARAVAN '71 JE VSE KAR POTREBUJETE

V Torontu imamo zopet "Caravan"! Se enkrat lahko vidite "Ljubljano" in 40 drugih prestolic po vsej Metro-poli Toronta. Stopite na palubo Caravan '71. Letos, že tretjič, vam je dana največja in najboljša možnost, da z vašim potnim listom zadene počitniško potovanje v živahni Acapulco. Naslednji žreb bo v kratkem — zato si nabavite po znižani ceni \$3.— vaš potni list (med časom "Caravan" bo stal \$4.—) še danes pri: Attractions ticket office, Eaton's Queen St., College St., Yorkdale; Simpsons Travel Service, Downtown, Yorkdale, Sherway, naročnice dobite preko Customer Service, Fairco v Colonnadi; Arcade Ticket Agency, 137 Yonge St., Gray Coach Terminals, ali v vašem lastnem paviljonu. Za nadaljnje informacije kličite: 363-2389 ali 363-0792. Do danes so zadeli potovanja: V. Lehmeits, E.Z. Lyle, G. Meyers, M.G. Bailey, M. Kivilo, Tomu Toome, Adele Kittask, Lee Hawkins, Mrs. S. Kawaguchi, Mrs. Bruce W. Parker, Mrs. J. Whiting, Miss J. Huggins.

CARAVAN -71 21. JUNIJ — 1. JULIJ

CARAVAN -71
Box 4026
Postal Station "A"
Toronto 11, Ontario
Canada

Da, želim biti svetovni potnik v Torontu in se prijavim za Caravan Avapulco Vacation Draw. Prosim, pošljite mi.....
potnih listov po vaši posebni preprodajni ceni za \$3.00 vsakega. Moj (ček, poštno nakaznica) v višini \$..... je priložen.

Ime:
(prosim tiskajte)

Naslov:

Mesto: (Zone)..... Poštna

Pokrajina (država):
(Poštna naročila sprejemamo do 20. Junija 1971.)

SD-6-1

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates \$4.00 per year: 30c per copy
Advertising 1 column x 1" \$2.80
Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada

Member of C.E.P.F.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Letha naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 4 \$, za Argentino 250 pezov, za Brazilijo 60 kruzairov, za Anglijo 20 šilingov, za Avstrijo 35 šilingov, za Avstralijo 2.50 avstr. L., za Italijo in Trst 800 lir, za Francijo 600 frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi „Slovenske poti“.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

Med Slovinci

Toronto

KONCERT "VRBE"

V soboto 1. maja 1971. je ob 7.30 zvečer nastopil v "Slovenskem taktirko zborovodje g. Ignacija Križmana s koncertom "Slovenskomu" na 864. Pape Ave. v Torontu, mešami pevski zbor "Vrba" pod skrbjo narodnih in umetnih pesmi, z naslednjim programom:

- Mešani zbor
 - CVETKE TRGAM (A. Vauken)
 - V TUJINI (A. Groebming)
 - BELOKRANSKA BALADA (V. Vodopivec)
 - KJE SO MOJE ROZICE (G. Ipavec)
- Moški zbor
 - KAJ KLEPLJE (L. Hafner)
 - KO LANI SEM (C. Pregelj)
 - PISEMCE (P. Jereb)
 - JAS PA MOJ HVAZEK (P. Kernjak)
- Zenski zbor
 - CRICEK V VRTU (R. Simoniti)
 - MRAZEK (M. Tomc)
 - ROZMARIN (I. Ocvirk)
- Mešani zbor
 - SLOVENSKA ZEMLJA (J. Aljaž)
 - PESEM O VIGREDI (Lisičjak—Karmolc)
 - MED CVETLICAMI (M. Tonc)

Reči moram, da je koncert dobro uspel ter nastopajočim in dirigentu izrekamo naše častitke zavedajući se, koliko truda in prostih ur po večerih so vsi nastopajoči darovali slovenski pesmi na oltar. Upajmo, da nam bo zbor tudi v bodoče pripravil še druga presečenja. —EC.

WINNIPEG, MAN.

V pokrajinskem muzeju v Winnipegu je Slovenija predstavljena z več predmeti, izdelki slovenske ljudske umetnosti: slovenski par v narodni noši (lutke), kozolec, idrijske čipke itd.

Od oktobra 1970 imajo naši rojaki na radijski postaji CJOB-68 vsako nedeljo ob 9.30 popoldne polurno kulturno oddajo, v slovensčini in angleščini. Oddajo pripravi g. Jože Mejač, C.M., s sodelavci. Kulturna oddaja povezuje naš življenj v provinci Manitoba, angleškemu občinstvu pa daje spoznati obstoje slovenskega naroda in prisotnost slovenskih emigrantov v Kanadi. Finančna vzdrževatelja oddaje sta slovenska župnija in Slovenski klub v Manitobi.

Slovenska šola deluje že od leta 1964; letos šteje 67 gojencev in gojenk. Pouk imajo v prostorih župnije Brezmadežnega spočetja ob petkih in sobotah; šola se je morala zateči k bližnji angleški župniji, ker so prostori pri slovenski cerkvi premajhni. Solo vodi župnik, g. Jože Mejač, C.M.; poučujejo: g. J. Mejač, g. Stane Galič, gđc. Brigita Babič in g. Tone Pikel.

V nedeljo 25. aprila je Slovenija v Winnipegu na svoji turneji za Baragovo beatifikacijo obiskal vicepostulator g. Tone Zrnc, C.M. in jim govoril o Baragi v nedeljo pri vseh mašah in popoldne predaval ter kazal skiptične slike v cerkveni dvorani.

WASHINGTON

Novi slovenski doktor znanosti Na Katoliški univerzi v Washingtonu je promoviral za doktorja klasičnega jezika Rev. Stanko Ceglar. Za doktorsko disertacijo je predložil razpravo iz srednjeveških latinskih filozofskih spisov. Na njegovo promocijo je prihitel iz daljnje Kanade njegov brat Rev. Karel Ceglar, ki je tudi salezijski duhovnik. Novi doktor se namerava posvetiti študijem v Washingtonu je Rev.

Stanko Ceglar opravljal vsak mesec slovensko sveto mašo, h kateri so se zbirali v Washingtonu in okolici bivajoči Slovinci. Za njegovo promocijo in slovo je g. J. Zorc priredil sprejem, ki so se ga udeležili mnogi njegovi prijatelji. Dr. Ceglarju želimo mnogo uspehov na novih prodočjih dušnopastriškega in vzgojnega dela!

Slovenski novomašnik v am. prestolnici. V Narodnem svetišču Brezmadežnega spočetja je prejel Rev. Anthony Prosen ki je končal višje teološke študije na Katoliški univerzi. Rev. Prosen, ki je sin slovenskih staršev iz Clevelanda, je študiral prej v Detroitu, Chicagu, Cincinnatiju in Salzburgu ter poučeval na raznih solah. Clancje s področja sociologije in teologije je objavil in še objavlja v mnogih strokovnih revijah. Novo mašo je daroval v fari sv. Lovrenca v Clevelandu.

Slovenski dnevi. Po dosedanjih prijavah za posvetitev Slovenska kapele lahko zapišemo, da še nikoli ni bilo toliko Slovencev zbranih v ameriški prestolnici, kot jih bo za Slovenske dneve od 13. do 15. avgusta. Posamezni udeleženci bodo prišli iz Italije, Avstrije, Zahodne Nemčije, Anglije, Kanade in velika skupina s posebnim letalom iz —S lovenije.

Bridgeport, Conn.

Se živimo, četudi so nas obsodili, da moramo umreti nasilne narodne smrti Storimo pač, kar moremo. Ker ne najdemo zadostnega slovenskemu narodnemu čustvovanju doma, gremo pač tja, kjer ga najdemo in kjer nas razumejo. Samo krako povemo, kje smo bili in kamor bomo še šli. V New Yorku je skromna, toda slovenska cerkva Sv. Cirila in Metoda. Tam župnikuje v Ameriki rojen, toda slovensko zaveden Father Richard Rogan, o. fm Trudi se, da bi ohranil slovensko faro. Je v tem oziru občudovanja vredni in služi za vzgled, kaj se da storiti, četudi so težave. Za vzgled tudi našemu duhovonemu gospo-

VOKALNI KONCERT

mladinskih pevskih zborov pri Mariji Pomagaj
27. in 28. marca 1971.

Dvorana Marije Pomagaj

(Ker nam je v prejšnji številki primanjkovalo prostora, zato danes objavljamo programe gornjega koncerta.)

PRVI DEL

Otroški zbor

"Otroški zbor jo je urezal"

ZVESTOBA SLOVENIJI, domovinska pesem; Radovan Gobec; petje enoglasno.
DOLI V KRAJU, narodna, priredil Luka Kramolc; dvoglasno.
POREDNEZI, narodna, prir. Luka Kramolc; dvoglasno.
BEZIMO, TECIMO, CIGANI GREDO, narodna, prir. Janez Kuhar; dvoglasno, s klavirjem.

Mladinski zbor

Mladinski zbor s solistom g. Blažem Potočnikom
POZDRAV SLOVENIJI, besedilo Marjan Jakopič, glasba Radovan Gobec; triglasno in klavir.
KDO NA SVETU VESELO ZIVI, narodna, prir. Slavko Mihelčič; štiriglasno a capella.
LEPA JANA, ljudska iz Prekmurja, prir. Matija Tomc; štiriglasno ob spremljavi klavirja.

DRUGI DEL

Mladinski zbor

PREKO POLJA, PREKO TRAT, Ciril Pregelj; petje v triglasju a capella.
VUSTNEJSA JA NI, koroška narodna, prir. Matija Tomc; štiriglasno in klavir.
LEPO MI POJE ČRNI KOS, ljudska, prir. Miro Kofol; štiriglasno; melodija zgrajena na kontrapunktični podlagi.
KOSOVA SVATBA, ljudska, prir. Oskar Dev; petje triglasno.
PESEM O PLATOVU, ruska narodna, za mladinski zbor in moški solo priredil Walter Babiak; solits Blaž Potočnik.
PESEM O BRATSTVU, Rafko Irgolič, priredil Walter Babiak; petje štiriglasno in solist Blaž Potočnik; klavir.

TRETJI DEL

Dekliški zbor

Dekliški zbor z dirig. g. T. Zrncem, C.M.
DOBRO JUTRO, BUOTRA, koroška narodna, prir. Matija Tomc; štiriglasno.
ENA SAMA REC ME GREVA, koroška narodna, Matija Tomc; štiriglasno.
VSI SO VENCI BEJLI, prekmurska narodna; prir. France Marolt; petglasno.

Dekliški zbor in orkester
MARTINČEK, narodna, prir. Tončka Maroltova; triglasno.
MJESEČINO, belokranjska, prir. Tončka Maroltova; triglasno.
O HAPPY DAY, črna duhovna; prir. Edwin Hawkins; triglasno, solistka Ivanka Kumelj.
MI SMO SREČNI, duhovna sodobna, priredili jo slovenski glasbeniki v Torontu; triglasno, solistka Ivanka Kumelj.

Pianisti: Anica Mihevc in Marjetka Skubič.
Napovedovalca: Viško Cekuta v slovensčini, Tilka Kvas v angleščini.

du pri Sv. Križu. — Na cvetno nedeljo smo bili pri Sv. Cirilu in Metodu, tam smo opravili veliko nočno dolžnost ter dali blagosloviti naše slovenske butare ali presmece kakor pravijo pri nas v Prekljivi. V septembru tega leta ako Bog da zdravje in srečo, bomo spet šli tja zapet. Se že vadi. Slovenska pesem nas drži po konci in nam daje upanje, da še ni vsega konec. Kako bo, bomo poročali. Slovenski pozdrav iz Bridgeporta!

Chicago

90-letnik. V nedeljo 18. aprila je slavil 90-letnico življenja g. Leo Maldič. Kdo ga v slovenski fari ne pozna? Znan je po svoji delavnosti in organizatorični sposobnosti. Kjer je bilo treba storiti kaj v dobro slovenske soseske ali splošno katoliške dejavnosti, tam je bil zraven tudi g. Mladič Kot poverjenik mesečnika Ave Marija, kot soustanovitelj Društva Najsvetejšega Imena, Tretjega reda, pri Ligi slovenskih katoliških Amerikancev. Kljub visokim letom se še vedno zanima za vse, kar je v zvezi s faro sv. Stefana, katere trden stebel je bil vedno. Za 90. obletnico ga je počastilo Društvo Najsv. Imena. Bila je končevirana sv. maša, pri kateri so somoševali p. Leonard Bogolin, p. Blaž Cemažar in domači župnik. Po maši in skupnem obhajilu je bila slovesnost v spodnji cerkveni dvorani z zajtrkom. Bog daj g. Mladiču še več let v zdravju!

Novi slovenski grobovi. Kar tri so odprli prav za Veliko noč svoja žrela. Najprvo je odšla v večnost gospa Albina Novak. O njej več na drugem mestu. — Po daljši bolezni je odšel v večnost g. Frank Gerželj, bivši podčastnik jugoslovanske vojske. Poleg žene Ivanke zapuščata tudi sina Janeza, ki je kapetan ameriške vojske. Prispej je v letalom iz Nemčije na pogreb svojega očeta. — Na Veliko noč je zaspala gospa Jožefa Palčič, žena že pok. oronizniškega podpolkovnika Stanka Palčiča. Zapuščata hčerko Sonjo, poročeno Pfeifer. Ohranimo vse pokojne v lepem spominu!

Velika noč je bila prav lepa. Tudi vreme je po svoje k temu pripomoglo. Višek je bila slovesna peta slovenska maša, katero je pel župnik p. Tomaž. Pevski zbor, pod vodstvom dr. Fišingerja je prav lepo prepeval. Na cvetno nedeljo so prišle v veljavno pristne slovenske butarice. Vsa čast ge. Fišingerjevi!

Zlata maša p. Odila Hanjska bo 18. julija pri Sv. Trojici v Slov. goricah. P. Odilo je splošno znana osebnost iz vrst sinov sv. Franciška. Rojen je bil v Zibiki na Stajerskem. Izvrsten govornik, voditelj duhovnih vaj, v Lemontu dalj časa tudi voditelj slovenskih romanj. Kljub že visokim letom, je šel za misijonarja v Avstralijo med tamkajšnje slovenske novonaseljence. Izvrsten pevec. Dobil je priimek „pojoči misijonar“. Kamor je on prišel, je vse pelo, tudi taki, ki niso imeli poslušala. Gog daj p. Odilu dočakati še biserni jubilej v njemu tako ljubljeno Sloveniji!

Prvo sveto obhajilo otrok farne šole sv. Stefana je bilo v soboto 1. maja ob petih popoldne. 45 otrok je prejelo bošjega Gosta Jezusa v svoja srca.

Slovenske poroke. V soboto 1. maja sta sklenila večno zakonsko zvezo g. Franc Mikec in gđc. Vida Plankar. Franc Mikec je bil in je še vedno aktiven pri Slov. radijskem klubu. — V soboto 29. maja pa je bila poroka gđc. Marije Kranje z g. Kazimirjem Hoziacom. Nevesta je bila lani kraljica Slovenskega dneva. Obema paroma iskrene čestitke z željo, da bi Bog dal obilje svojega blagoslova na njih življenjski poti.

V poročilu o velkonočni konferenci za izobražence pri uršulinkah v Ljubljani in Družini (25. aprila 1971) poroča P.K. med drugim tudi:

250 UNIVERZITETNIH PROFESORJEV
Ob razmišljanju o slovenski duhovni enotnosti smo bili presenečeni nad 250 univerzitetnimi profesorji našega rodu, ki delajo v Severni in Južni Ameriki. Kaj bi ti zavedni Slovinci pomenili našemu narodu, če bi se nam jih posrečilo pritegniti nazaj v domovino. Treba je, da ohranimo in pomnožimo z njimi stike v narodnem in verskem pogledu.

Nesreča v Jaml Ojstro pri Hrastniku je zahtevala devet žrtev. Vsi so bili poročeni. Zapustili so dvajset sirot, eden pa bo še rojen.

FROM THE
DEPARTMENT OF TREASURY
ECONOMICS

Proračun za leto 1971 predstavlja natančen pregled in obravnavanje vseh predlogov in programov ontarijske vlade ter njihov vpliv na državljanje te province. Proračun predstavljen zbornici je odsev teh predlogov in programov v obliki zamišljenega in močnega denarnega načrta za Ontario. Ima namen doseči štiri točke:

- Vrniti polno zaposlenost ekonomske rasti v Ontariu z podporanjem rasti aktivnosti na zasebnem področju;
- obdržati čvrsto kontrolo nad javnimi izdatki, da se tako uravnovesi davčna višina ter zadrži inflacijskih pritiskov;
- zagotovitev drugih prednosti vladnega programa, kot je: večje kanadsko sodelovanje v našem ekonomskem življenju, preživljanje in ohranjanje okolja, ter zagotoviti vrednost življenja za vse naše državljanje.

Obdavečevanje in izdatki v tem proračunu dajejo najvišjega poudarka tem ciljem.

Najvažnejše stvari proračuna
IZPREMEMBE DAVKOV
NIC NOVIH DAVKOV IN
NOBENEGA DVIGA V
DAVČNIH STOPNJAH
Ontarijski denarni načrt za 1971

Ontarijska vlada se je odločila za izmenično pot pospeševanja gospodarstva v glavnem z znižanjem davkov, z obdržanjem istočasno rastnih razširitev med omejitvami svojih dolgoročnih finančnih možnosti. S temi možnostmi vlada namerava povečati privatne ekonomske dejavnosti in investicije, zvišati zaposlenost brez pozitivne inflacijskih pritiskov.

"Nursing Homes" postali del zavarovanih zdravstvenih uslužnosti

S 1. aprilom 1972 bo Ontario raztegnil svoj zdravstveno-zavarovalni načrt s tem, da bo kril tudi "Nursing Homes" in zdravstvene uslužnosti doma (Home Care Services). Uslužnosti izhajajoče iz te odločitve bodo:

- Odstranjeni bodo težki denarni izdatki družin ter isti porazdeljeni preko vsega prebivalstva;
- Razbremenjene bodo bolnišnice, ker se bo zmanjšala zahteva po aktivni služnosti;
- Mnogi bolniki bodo lahko dobili postrežbo doma v lastnem domu in lastnem občestvu.

Petodstotni kredit na investicijske davke

Nov glavni popust v provinciškem korporacijskem obdavečevanju je pridejan zato, da bi se pospešile gospodarske investicije in da bi ti vsi skupaj ustvarili nova območja zaposlitve v Ontariu. Popust je petodstotni kredit za investicije v strojih in orodju, ki bo nabavljeno po polnoči 26. aprila 1971 ter vključeno v uporabo v Ontariu do 31. marca 1973.

Znižanje v zapuščenih obdavečtvah

- Oprostitev za vdove bodo zvišane od \$ 125.000.— na \$ 250.000.—;
- Zvišec 15% davkov (Surtax) bo odstranjen za zaželjene dediče, ki vključujejo otroke in vnuke;
- zaželenim dedičem ne bo treba plačati davkov na "Estates", ki so vredne do \$ 100.000.—, v primeri s sedanjo stopnjo \$ 50.000.—
- oprostitve za "non-commutable annuities" bodo zvišane od sedanjih \$ 1.200.— na \$ 10.000.— v „pomešavi“ (in aggregate).

Izmenične cen pivu
Z namenom izenačitve cen pivu v severnem in južnem Ontariu, bomo znižali cene pivu na se-

veru za 11 centov pri velikem zavozu, na jugu pa bomo zvišali ceno istemu zavozu za 15 centov. Tako po ceni za 24 steklenice piva \$ 4.65 pvosod v Ontariu. To je še vedno najnižja cena pivu v Kanadi. (V veljavo stopi 15. 5. 1971.)

Odprava dovolilnic za ribolov prebivalcem

Trenutno morajo prebivalci Ontarija kupiti dovolilnico za ribolov, ki stane \$ 3.00 na leto, da lahko ribarijo v tej provinci. S prvim januarjem 1971 (nazaj) je ta dovolilnica odpravljena in bo vsakemu prebivalcu, ki si je to za 1971 že nabavil, denar povrnjen, če pošlje svojo dovolilnico na: The Department of Lands and Forest, Queen's Park.

Ontarijska vlada je prepričana, da bo s tem daljnovidnim denarnim načrtom, začrtanim v proračunu, Ontario stopil na pot še bolj dinamične in proizvajalne bodočnosti.

The Hon. WILLIAM G. DAVIS
Prime Minister of Ontario

PAPEZ NAVAJA JUGO-

SLOVANSKO USTAVO

V uradnem nagovoru papeža Pavla VI. ob obisku Tita je bil tudi naslednji odstavek:

"Z zanimanjem smo opazili, da vaša ustava poudarja med svojimi temeljnimi načeli med drugim "počlovečenje družbenega okolja", "okrepitev vzajemnosti in sodelovanja med ljudmi", "spoštovanje človeškega dostojanstva" in "celostni razvoj človeka kot svobodne osebe".

"Predstavljamo si, kakšno podporo more dati Cerkev s svojim naukom in pristnemu izvajanju teh in podobnih plemenitih načel, ki so temelj družbenega sožitja v posameznih državah in med narodi vsega sveta.

"Cerkev želi zase le zakonito svobodo za izvrševanje svojega duhovnega poslanstva in za svojo iskreno službo človeku, posamezniku in skupnosti brez kakršnegakoli drugega cilja, ki se ne ujema z njenim verskim in moralnim poslanstvom..."

STARA PROPAGANDNA LAJNA

Da je Jugoslavija v resni križi—ne samo zaradi nesposobnega vodstva, slabega gospodarjenja in neresenega vprašanja narodov, je splošno zano. Saj o tem poročata tudi svetovni tisk. Samo domači režimski tisk ta položaj zakriva ali pa prikazuje tako, kot da je preteklost in da je zdaj vse v redu, vse urejeno. V to propagandno lajno se je vključil tudi glavni urednik DELA, Mitja Gorjup, ki je v svojem stolpcu Pogovor z bralci 21. maja zapisal: "Po vsej Jugoslaviji tečejo široke razprave; posamezniki, organizacije, družbene skupnosti dajejo izjave, podpirajo, predlagajo."

Razumljivo je, da vse to vrenje ni naključno. Prišli smo do ene tistih točk v našem družbenem razvoju, ko je bilo neka-ko videti, kot da ne vemo kam; če pa smo že vedli kam, potem največkrat nismo vedeli kako. Ali pa nismo hoteli vedeti?

Naj bo že tako ali drugače, morali smo se dogovoriti, morali pokazati pot, morali povedati, kako bomo hodili po njej.

In lahko rečemo, da je bil dogovor dosežen."

KNJIGA O BRATIH CIRILU

IN METODU V LATINSKINI

V Celovcu je izšla za 120 letnico Bratovščine sv. Cirila in Metoda (ustanovitelj škof Slomšek) bogoslovna znanstvena knjiga dr. Tomaža Kurenta DOCTRINA SS. CYRILI ET METHODII DE PRIMATU (Nauk sv. Cirila in Metoda o papeževem prvenstvu). Knjiga je prvi del obsežne študije (drugi del je bil objavljen v Aktih Velehradske Akademije 1937-38). Knjiga bo pomagala zavrniti trditve župnika Mucherja iz Gospe Svete, ki je izdal že drugo knjigo v obrambo preganjalec bratov Cirila in Metoda.

ALLAN J. MacEACHEN:

ČAS JE ŽE, DA POČLO VEČIMO TEHNOLOGIJO

Eden vodilnih kanadskih parlamentarcev, dolgoletni federalni minister ter bivši profesor sociologije in ekonomije na Univerzi sv. Franciška Ksaverija v Antigonishu, Allan J. MacEachen, je govoril 15. februarja 1971 na 4. letnem inštitutu za eksekutive na vseučilišču North Carolina v Grenboro, N.C., ZDA. Allan J. MacEachen je igral vodilno vlogo pri kanadski socialni zakonodaji in je bil menda prvi odgovorni politik, ki je zagovarjal zamisel zajamčenega minimalnega dohodka kot novo človečansko pravico v družbi obilja. Njegov govor je bil objavljen v zbirki SOCIAL THOUGHT, ki jo izdaja Oddelek za socialno akcijo kanadske škofijske konference (marec 1971).

Rudolf Čučes

Z Vami bi želel deliti nekaj socialnih analiz, ki kažejo preko današnjega mraka v boljše bodočnost. Sicer ne nudijo takojšnjega odgovora na zapletene vprašanja, s katerimi smo sedaj soočeni, toda te analize nakazujejo smer, v kateri naj potujemo. Kažejo pot k novim obzorjem, ki nam bodo morda odkrila učinkovito politiko, ki jo iščemo.

Svetovni čas težav

Sedemdeseta leta se izkazujejo kot „doba težav“, kakor so napovedali nekateri opazovalci. Vsak zemeljski odsek doživlja družbeni nered. Človeške zadeve so v prehodnem stanju; na poti je masovni premik v mišljenju in v strukturah. Tako imamo zmedo povsod. Samo na Lunji je Jezero Jasnosti.

Severnoameriška bolezen

V Severni Ameriki, ki smo jo še do nedavnega smatrali za imuno pred prevratom, „se je nekaj pokvarilo“ v korajžni novi tehnološki družbi, ki jo je začela graditi naša generacija s tolikim zaupanjem po drugi svetovni vojni. Razvili smo tehnične kapacitete brez primere. Toda imamo tudi javne probleme in zasebne zaskrbljenosti brez primere. Prebivalci ZDA in Kanade doživljajo enako vedno globlje zajedajočo bolezen duha, ki se zajeda v vsako starostno in premoženjsko skupino.

Znaki kritičnega stanja

Litanije naših javnih problemov postajajo daljše: vojske, ki se ne končajo, in oboroževalna tekma, ki se ne manjša. Prepred med dohodki bogataša in reveža, med okraji zastoja in rasti v vsakem narodu ter med bogatimi in revnimi državami. Okvara zraka, vode, zemlje in življenjskega cikla. Pritisk prebivalstva. Stiska v mestih in razpadanje podeželja. Izbruhi nasilja in terorja. Brezposelnost in inflacija. Vedno večje potrebe po zdravstveni in socialni oskrbi. Težave z izravnanjem predračuna in davčne obveznosti. Pomanjkanje stanovanj in izstopanje iz sol. Postopno slabšanje prevoza in komunikacij v dobi istočasnih elektronik in potovanja z jet letali.

Vlada in ostale ustanove si prizadevajo obvladati ta naraščajoči inventar javnih težav. Vsako vprašanje je obsežno in zapleteno. Ti problemi pa tudi niso izolirani drug od drugega. Med seboj so prepleteni in predstavljajo megaprobleme. V svoji celoti vodijo k zmedbi duha in zmurnjenju volje. Oblikovalci politike se sprašujejo „ali smo brez moči, da bi jih rešili“?

K temu je treba dodati še ne tako zasebne zaskrbljenosti občanov. Ta bolezen ni omejena na prikrajšana manjšina, niti ne na nesoglašajočo mladino. Tudi ljudje srednjih let in skupin s srednjimi dohodki stavljajo sedaj zaskrbljena vprašanja in izražajo svojo osamelost, alienacijo in strah. Te osebnostne zaskrbljenosti so tudi med seboj povezane in se raztezajo preko Severne Amerike. Zagovornik Črne sile, puntažerji se beli študent, demonstrator za osvoboditev, že mamilom predani mladoletnik in alkoholi predani starši, mestni gverilci... da, in uporni delavec na Poljskem, samomorilne skupine na Japonskem in ekstremisti Rdečih gard v Pekingu so vsi med sabo povezani. Vsakdo med njimi se čuti na svoj lastni način brezupnega, postavljenega pred steno.

Več istega ne zadošča

Počasi se prebujajo spoznanje, da nas večja množina enakih ukrepov, več krpanja, več igranja, ne bo izvelko iz stanja

današnje krize. Vsi smo postavljeni pred steno — javni voditelji kot zasebni državljani. Ali moremo splezati preko stene? Preyrtati skozi steno? Jo obiti? Boljše kot predati se paniki je, da se malo ustavimo in presodimo svoj kočljiv položaj.

Globlja vprašanja o temeljnih vzrokih

Dogaja se, da skuša naraščajoče število javnih voditeljev in zasebnih državljanov — da si sposodimo staro frazo — delati „agonično precenitev“ sedanje ga kočljivega položaja. Globlja vprašanja zastavljajo, iščejo temeljne vzroke. Vprašanja, ki jih je slišal David Reisman, da jih stavljajo prebivalci ZDA, slišimo tudi od mnogih Kanadčanov: „Kaj moremo še verjeti? Kdo nas bo vodil? Kam gremo?“

Moj kanadski tovariš, minister za narodno zdravje in skrbstvo, je zastavil podobna vprašanja v svojem nedavnem govoru. G. Munro je omenil: „V naših zgodovinskih dobi poindustrijske družbe postajajo sporne naše vrednote: Kaj predstavlja delo? Kaj je uspeh?“ Vzorčno preizkušanje kanadskega javnega mnenja je odkril nekaj razočevalnih odgovorov državljanov, ki nedvomno odmevajo tudi v ZDA. Neka mati je dejala: „Socialni problemi nastajajo zaradi našega načina življenja.“ Pogled nekega delavca: „Tako smo zaposleni v uspehi, da nimamo časa za ljudi.“ Neka starjša žena: „Zelo težko je biti oseba v sodobni družbi. Cutiš se zgubljenega.“ In neki srednješolski študent: „Sola nima nič skupnega z osebo.“ Socialni aktivist se je izrazil: „Mene o vedelijo po tem, kolikor proizvedem, ne po dejstvu, da ljubim ženo in pripravim svojega otroka, da se smeje.“ In neki komunalni delavec je rekel: „Vsak od nas živi v mehaničnem ovitku. Vsi hlepimo po prijateljih.“

Neki urednik tednika v zahodni Kanadi je ponudil naslednji modrost: „Največji krajevni problem je isti, ki je zarekel celo državo: zgrešena ideja, da je rešitev v materialnih stvareh, množina najprej. To uničuje enako bogatine in reveže...“

Isto trdijo nekateri vsiki voditelji v Kanadi: Dr. Robert McClure je rekel, predno je stopil v pokoj kot moderator United Church, da sta revščina in obilje samo nasprotni strani istega problema: „Revščina prinaša bedo... (in vendar) vsaka zmerno velika mera obilja, se mi zdi, skoraj izključuje srečo.“

Vzorec teh kritik

Značilno je, da kažejo vse te analize na tehnično-ekonomski sestav, ki obvladuje severnoameriško kulturo: po uri obvladana svet, za katerega vsi garamo, da proizvajamo in trošimo, megastroj, ki vsiljuje svoje metode in vrednote vsaki ustanovi — vladi, soli in cerkvi, kot tudi industrijskemu kompleksu.

Ta po uri obvladani sestav — ki mu na različne načine enako sledi kapitalistične, socialistične in komunistične države — smatra dobrine, dogodke in ljudi za enote časa in prostora, za merljive količine, ki jih je možno obvladati in kontrolirati in skupni službi vedno večje proizvodnje, večje potrošnje... in, kot da se izkazuje, tudi večje polucije. Zato se sedaj vprašuje vsak kritični glas, vsak na svoj način: „gospodarska rast, da, toda čemu? In za kakšno človeško ceno? Ali je dajanje prvega mesta materialni proizvodnji res ključ do človekovega blagostanja?“

Vprašanje po vrednotah

velestroja
Mnogi stavljajo vprašanja po

vrednotah, na katerih je zgrajena po uri obvladani sestav. Ljudje začenejo sumiti, da ima velestroj socialno etiko, ki obubožava; ki oblikuje tehnične velikane in duhovne pritlikavce.

Vprašanje: Je bruto narodni proizvod (GNP) primerno merilo družbene dejavnosti? Kaj s slabimi proizvodi kot so npr. odpadki? Kaj je z vrednotami, ki jih ni možno količinsko meriti? Bruto narodni proizvod je morda bolj zvodljiv kot poučen. Če ga imamo za edino merilo napredka, bo morda odkril samo, da smo „bruto narodna populacija“?

Vprašanje: Zakaj se osredotočujejo mnoge javne dejavnosti na učinkovito delovanje sestavov (gospodarstvo, delavstvo, vzgoja) namesto na blagostanje oseb? Druga misel: Da bi služili ne-nasitnemu apetitu proizvajalnega sestava, morajo potekati mnoge oblike dela z omanno hitrostjo. To izmaganje pušča mnogokrat malo rezerve za druge dejavnosti. Kaj se dogaja kot posledica z medsebojnimi odnosi? Na primer v družini? Kaj se dogaja s prijateljstvi, zasebnostjo, ljubeznijo, smehom, domišljijo? Zakaj navidezno pomanjkanje teh kvalitet?

Velestroj deluje na predpostavki, da je pomanjkanje materialnih dobrin stalno. „Več zate“ pomeni očitno tudi „manj zame“... In posledica? Ali ovekoveča ta norma za nekatere snovno bogastvo in snovno revščino za druge ter — tako se dozdeva — notranjo praznoto za večino? Na ta način nekateri „pridobijo“ in mnogi „izgubijo“.

Morda pa na ta način vsi izgubljamo? Sedanje socialne okolje so oblikovali predniki, ki so teknovali za snovne dobrine in služnosti, ki jih je mnogokrat bilo le malo. Ali pa je tradicionalna domneva, da pomeni „več zate“ nujno tudi „manj zame“, veljavna še danes? Ta prijem je morda zastarel, celo nevarno nezadosten, posebno še, če upoštevamo širok spektrum človeških vrednot — vključno medosebne odnose, ki so tako nujni za življenje. Mar naj ne prečimo strogo in kritično praktičnost tekmovalne lastne koristi v svetu, v katerem postajamo bolj in bolj medsebojno odvisni, v katerem se razraša vzajemnost naših interesov v vsakem območju dejavnosti: v kulturni, družbeni, politični in gospodarski?

Končno, kaj sploh je „razvoj“? Jasno je, da mora obsegati vsako razvojna politika več kot zgolj gospodarsko blagostanje, kolikor je tudi to temeljnega pomena. Upoštevati mora in pospeševati tudi tiste druge vrednote, ki napravljajo življenje človeško — družinske odnose, prijateljstva, udeležbo državljanov in podobno. Jasno postaja nadalje tudi, da ne bomo nikoli dosegli blaginje v tem polnejšem pomenu, dokler bomo porabljali toliko časa in energije za proizvajanje ter potrošnje snovnih dobrin brezobzirni in kompetitivni tekmi. Mnoga znamenja kažejo, da daje ta pretirana enostranska zaverovanost manjša in manjša človečanska plačila. Da bi počlovečili tehnično družbo, potrebujemo nov red vrednot. Smo kakor cinasto leseni mož, ki išče srečo... da bomo mogli ljubiti, da bomo mogli živeti.

Dvom v duhovni okvir

Te vrednostne sodbe pa povzročajo same druga, še osnovnejša vprašanja. Vprašanja o prevladujoči miselnosti ali svetovnem nazoru, na katerem je zgrajena ta po uri obvladana družba. Če je ta usmerjenost duha povzročila naše velikanske probleme in bolezni, potem ima preveč omejen pogled na stvarnost, in posebej še na človeka. Zato moramo znova premisliti naše temeljne domneve in podstave, način, kako vidimo in razumemo naravo, družbeno organizacijo, sami sebe.

Stvarnost ni nikdar stalna, niti je ne moremo do kraja razumeti. Nobena poedina kultura, naj si bo še tako prefinjena, ne dojame stvarnosti v njeni ce-

loti. Prevladujoči pogled na stvarnost industrializirane družbe, ki ji pripadamo, je bil oblikovan po kulturnih silah, ki se gajo nazaj v južno in srednjo Evropo. Ta prevladujoči pogled na svet označuje abstraktno umovanje, tehnika in moralni pojmi (kot je etika dela), ki so skupaj proizvedle znanstveno metodo, moderno tehnologijo in naše glavne politično-družbene strukture.

Ni treba še posebej poudarjati, koliko dobrin nam je prinesla ta tehnični pogled na svet. Danes bomo posvetili pozornost njegovim pomanjkljivostim. Ta duhovni okvir, ki vanj nekoč nihče ni dvomil, kaže znake razpada; zdi se, da nam ne more pokazati rešne poti iz naših sodobnih stisk. Zakaj? Nekateri nezadostnosti in omejenosti postajajo očitne:

Ta miselnost nas je učila misliti preveč v okvirih nasprotja — ali-ali, in dobro-slabo. Po uri obvladana miselnost vidi stvarnost kot vrsto, zaporedje. Vidi jo v drobcih in v kosih, kot dele, ki so ločeni drug od drugega in ne medsebojno povezani. Čas dojema kot odsebnost, ne kot nepretrgan tok. Prostor mu predstavlja meje, ne pa obzorja.

To razumevanje stvarnosti vidi tudi človeka kot del gospodarskih sestavov in političnih ideologij. Toda človek je bolj obseden kot so sestavi, ki jih ustvarja. Osebe so nad in preko kateregakoli kojmovnega sestava.

Vase zaprt miselni sestav drobcev in kosov je viden v popularnem ločevanju reševanja problemov in odločevanja. Odločitev kot odgovor določenim problemom so navadno tudi pripravljene kot enkratne. Mnogokrat povzročajo take odločitve celo nasprotja z drugimi, ker je njihovo poedino obzorje preozko; ne ozirajo se dovolj na človeške potrebe na sorodnih poljih. V teh primerih je očitno pomanjkanje bolj celotnega pojmovanja človeka.

Sorodna pomanjkljivost: prevladujoča tehnološka usmerjenost temelji na racionalnosti, ki dejansko izključuje vsa čustva. Tako izgublja stik s čustvi in domišljijo, ki imajo svojo lastno logiko. To priučeno sposobnost koncentracije na nekatere vidike stvarnosti ob istočasni izključitvi drugih vidikov v popularnem pretiranem poudarku na gospodarskih storitvah, ki zanemarija druge sposobnosti in potrebe človeka. Tehnično usmerjeni človek se prav lahko privadi temu načinu vase zaprtega mišljenja, da se čez čas niti več ne zaveda, kaj vse izključuje: iz vida izključeno je postalo zanj nestvarno. V resnici pa je to, kar je izpuščeno, zelo stvarno in življenjsko za popolno razumevanje. Če izključimo iz odločevanja življenjsko važne podatke o človeku, ne moremo priti do odgovarjajoče diagnoze vprašanja, ki nas zaskrbljuje. Od te začetne pomanjkljivosti bo sledila verizna reakcija: neodgovarjajoči proces, neodgovarjajoči ali celo krvavi izid. Na ta in na podobne načine nas prevladujoči severnoameriški pogled — ta, ki še vedno prevladuje pri reševanju problemov in pri odločevanju — dejansko pomanjšuje, namesto da bi bogatil naše življenje:

Kakšno družbeno spremembo?
V življenju čisto vemo, česa v določenem položaju nimamo radi, toda obencem si nismo povsem na jasnem, kakšna druga izbira bi bila boljša. Mnogi smo na tej stopnji prav sedaj... Težijo nas mnoge težave, toda ne vemo povsem zagotovo, po kateri poti bi hoteli iti. Če nam je prav ali ne, se zavedamo, da bodo družbene spremembe stalne z nami. Vprašanje je, ali moremo te spremembe določevati. In če moremo, kako družbene spremembe res hočemo. V katero smer se hočemo odločiti? Hočemo več narodne proizvodnje prihodnje leto in prihodnje desetletje? Je ta preračunljiva bodočnost — temeljca na statističnih projekcijah — vse, kar moremo predvideti? Če je

tako, potem so naši izgledi resnično porazni. Četudi bi hoteli graditi Trdnjavo Severna Amerika, iz katere bi izločili ostalo človeštvo (in zaprli v njo same sebe), bi verjetno ne mogli preprečiti notranjega poloma.

Ali obstajajo „izbirne bodočnosti“? Je možna boljša kvaliteta življenja? Ali je mogoče predvideti počlovečeno tehnologijo? Ali si moremo začetni predstavljati družbeni red, ki bo izpolnil več človeških težej?

Nekako moramo izumiti način, kako zopet sestaviti industrializiranega človeka — znova povezati duha in telo, razum in čustva, njegovo javno in zasebno življenje. Če bo naša stiska dovolj velika (temu stanju se močno bližamo), če to resnično zares hočemo, bomo že kako našli pravi način. Našli bomo pot, da bomo stopili iz naše sedanjice uokvirjenosti „skozi zornost steklo“ v duhovno področje širših obzorij. S tem novim okvirjem razumevanja „človeka in njegovega sveta“ bomo izdelali popravljenno vrednostno lestvico (povezanost starih in novih norm); določili nove smerne politike ter našli nove metode za njih uresničenje.

To ni prazno dnevno sanjanje. Nova zavest se že poraja, se že rojeva. Nekaj prvotnih tipov te miselnosti je že med nami, so že del naše lastne življenjske izkušnje, če jih le prepoznamo za to, kar so.

Razmišljanje o nakazilih

Poglejmo ta nakazila:

Med nami so obstajali drugačni pogledi na svet že več rodov. Šele zadnja leta se je bela večina v Severni Ameriki potrudila posvetiti več pozornosti manjšinskim kulturam: kulturem črncev, mehiških Amerikancev, Indijancev. Te manjšinske kulture vidijo v mnogih ve v skladu z drugačno lestvico ozirih stvarnost drugače in žico vrednot. Svoje dni je prevladovalo mnenje, da se ne moremo ničesar naučiti od teh sodržavljancev, toda če dovolj pomislimo, se lahko od njih naučimo veliko.

Da navedem en primer: kanadski Indijanec pove enako veliko s svojim molkom kot z besedo; skuša dojeti celotno osebnost. Zanj je lastnina občinstva in ne zasebna. Deliti z drugimi je del njegove vsakodnevne izkušnje. Naravo spoštuje in je ne izrablja. Sozveni z ritmom narave in ne z abstraktnimi koncepti življenja. Mar je potem čudno, da tipični Indijanec ni zainteresiran, da bi si prisvojil naše individualistično, grabežljivo in na delo usmerjeno miselnost in način življenja?

Drugo nakazilo je bliže doma, celo na naših stopnicah. Pomislimo na pitkulturno mladino: na tkim, „hipijce“, na tiste, ki se predajajo mamilom in na mnoge sinove in hčere, na katere naš oboževani življenjski standard ne napravljaja nobenega utisa. Bodimo dovolj trezni, da se vprašamo, zakaj? Zakaj dolgi lasje, zakaj bizarna oblačila, ki so očitni simboli miru in revščine? Zakaj mamila, zakaj pomanjkanje spoštovanja lastničnosti? Zakaj priložnostno celo nasilje?

Če pogledamo preko pretiranih navostij, kaj moremo zvedeti? Pozitivno, kaj nam skuša povedati protestirajoča mladina? Posebno v ljudskih poveljih in duhu „rock-a“, ki vsebuje očitno toliko njihovega pričevanja? Mar nam hočejo pokazati, da je osrednja oseba in ne lastnina? Da mora imeti delo smisel. Da ustvarjati prosti čas — vključno premišljevanje in slavlja — človeka bolj obogati kot pa mrižično kupovanje in prodajanje?

Ta nasprotni pogled na svet je navzoč v vsaki sosesčini. Večina mladih ljudi ga deli v različni meri, celo tisti, ki se nam zde popolnoma „normalni“. In generacija zelo mladih se začne močno uveljavljati. Ti drugačajo — kot bi bilo v njihovih menih — z novimi načini dojenja, ocenjevanja in obnašanja.

Se drugo nakazilo najdemo v lastnem izkustvu. Pomislimo na

razliko v slogu življenja v javnem ali delovnem življenju in med bolj zasebnim življenjem doma in s prijatelji.

Čeprav je družina pod močnim vplivom tehničnih in trgovinskih sil, skuša večina vendarle živeti doma po drugem merilu vrednot, po bolj človeškem pogledu na svet. Vsakega družinskega člana vrednotimo po njegovi ali njeni vrednosti kot edinstveni osebnosti, ne da bi se preveč ozirali na „storinost“ ali „uspeh“. Izkazovanje ljubezni vezano na vozni red (ali vsaj komaj kedaj). Delo in prosti čas se vrstita bolj po ritmu življenja. Čas najdemo — čeprav ne dovolj — za miren razgovor, za bučno zabavo. In če pride do družinske krize, se po navadi potrudimo, da vidimo problem v njegovem celem človeškem obsegu — pa naj gre za sinov neuspeh pri študiju ali za hčerino zapletenost ali za čustveno neuravnovesjenost zakonca. V družini si zavestno prizadevamo, da živimo kot osebe v občestvu in dajemo po navadi prednost skupnim interesom — ne lastnim interesom.

V manjšinskih kulturah Severne Amerike, v protikulturi mladine, v bolj zasebnem odseku našega življenja v družini in med prijatelji... v vseh teh primerih vidimo drugačne poglede na svet in drugačne vrednostne lestvice. Kolikor tudi jih na vseh straneh iztiskava prevladujoča miselnost gospodarstva in dela, te stare (nove) koncepte vrednotni sestavi kljub temu obstajajo. Celotno širijo se in se uveljavljajo. V njih vidimo obrise bodočnosti, ki jo bo lažje živeti, prve zelene pogankje nove spomlad.

Bodoča upanja: nekaj nakazil „nove zgodovine“, ki se poraja

Pregled:

Reči smemo celo, da se „nova zgodovina“ že poraja. Pesniki in filozofi, družboslovci, politični in verski voditelji soglašajo v tem spoznanju. Ministerski predsednik Trudeau je izjavil, da iščejo Kanadčani „nov sestav vrednot, da nas „predero““. Vatikani II je opozoril na „rojstvo novega humanizma, v katerem je človek določen predvsem po svoji odgovornosti do svojih bratov in do zgodovine“. Svetovni svet cerkva je mnenja, da se človeštvo bori za nekaj, kar je označil za „odgovorno družbo“.

Kot ravnotežje za naše slabšajoče se bolezni moremo vendarle pokazati tudi naraščajoče upanje, da bo začel tehnični človek oblikovati bolj človečansko bodočnost. Nekaj nakazil te „nove zgodovine“ je možno odkriti v določenih percepcijah, vprašanjih in vrednostnih orientacijah, ki silijo v ospredje. So mešanica starega in novega, ki izzivajo premislek, čeprav ne vodijo nujno do pristanka.

Nekateri percepcije:

Premislimo naslednje propozicije:
Uvidevati začne jamo, da temeljni javni problemi, ki nas mučijo, v našem nezadovoljivem pogledu na svet. To so sorodni deli družbenega izpada tehnične previška.

Racionalnost ne zadošča. Individualizem ni dovolj. Proizvodnja in potrošnja nista dovolj. Če upamo zamisliti politiko, ki bo zadovoljivo služila človeku, moramo predreti do širšega, globljega, bolj popolnega koncepta, kaj pomeni biti človek. (Tu se moremo učiti od naših sosedov iz Tretjega sveta. V Južni Ameriki zlasti opazamo „vzbujanje zavestnosti“ med množicami. Smeli inovatorji preizkušajo nove prijeme družbene animacije in udeležbe.)

Ko bomo dali človeku — osebi v občestvu z drugimi — prvo mesto v naših percepcijah, bomo začeli presojeti gospodarske sestave in politične ideologije v tej luči. Skušali bomo premisliti, kako bi spremenili sisteme, da bi odgovarjali in služili človeku, ne pa obratno.

Ali je mogoče preurediti severnoameriško tehnologijo, da bo odgovarjala in služila lju-

dem? Kakšno družbeno okolje naj skušamo ustvariti? Kar je predvsem potrebno, je širše in globlje razumevanje, kaj je človekovo blagostanje. Četudi še prevladujejo tekmovalne navade, začnemo uvidevati, da so dejansko skupne koristi bolj važne kot lastna korist. Več moremo doseči s sodelovanjem v delu za skupne namene in več izgubiti s tekmujočim nasprotovanjem. To je očitno v družinskem življenju in v drugih medosebnih odnosih, pa tudi v javnih zadevah. Mnogo več moremo doseči kot izgubiti, če sodelujemo pri zmanjševanju okvira okolja, pri kontroli inflacije, pri pospeševanju zaposlenosti, pri zmanjševanju odvisnosti od javnega skrbstva. Tako prihajamo do spoznanja, da je možno služiti obci blaginji — ki vključuje tudi gospodarsko blaginjo — v sklopu skupnega sodelovanja. Kar je bilo edino priznано kot bolj moralno, postaja vedno bolj očitno tudi kot bolj praktično. Postalo je celo ključ do našega skupnega obstanka.

Uvidevati začnemo tudi, da je možno, da bodo izbire politike premostile očitna nasprotja. Znane izbire ali-ali — kot so gotovost ali riziko, javno ali zasebno področje, inflacija ali brezposelnost — morda niso taka nasprotja, kot smo si jih predstavljali. Najbolj obetajoče izbire morejo biti v smeri „eno in drugo“. Predpostavljajo povečano razumevanje medsebojnosti naših koristi bi moralo biti v naši moči, npr. zamisliti javno politiko, ki bo zagotovila relativno polno zaposlitev in relativno stalnost cen ob istem času. (Kot se je izrazil neki opazovalec, bi mogli okriti „tretjo filozofijo“, „tretjo etiko“ in „tretjo politiko“, če bi preiskali pomisljaje med našimi popularnimi koncepti ali-ali.)

Nekaj vprašanj:
Izzivalna vprašanja kažejo na nove alternative:

Ce izraza družinsko življenje bolj človečanski pogled na svet, mar ne moremo najti poti, da uveljavimo ta sestav vrednot na javnem področju gospodarstva in politike?

Ali moremo videti človeka v bodočnosti v današnji mladini? Kako bi mogla nova generacija uspešno prispevati k političnim odločitvam? Koliko manjšin je soudeleženi pri procesu odločevanja? Kako bi mogle skupine samopomoči med zastopljenimi vplivati na javno politiko?

Kaj je zadovoljiv „življenjski standard“? Kaj sestavlja blaginjo v polnem obsegu človečanstva? Mar moremo doseči to blaginjo, če smo predvsem osredotočeni na zadovoljevanje snovnih potreb? Če hočemo vedno več in več stvari, mar ne bo to vodilo do zanemarjanja drugih temeljnih potreb — družbenih, kulturnih, duhovnih potreb?

Znaki novega sestava vrednot

Ce povežemo te zaznave in vprašanja, nam pokažejo, da se oblikuje revidirana lestvica družbenih vrednot. Nekaj očitno prvenstvenih izbir, zopet stare in vendarle nove.

Človekova osebnost ima prvo in osrednje mesto v družbenem redu.

Toda ne izolirani poedinec. Samo v medsebojnih odnosih postanemo osebe v zadovoljujočem smislu. Družbene organizacije je treba preurediti, da bodo pospeševale ne pa ovirale medčloveške odnose. Strukture morajo omogočiti osebam, da se skupno razvijajo — vsak na svoj lasten način in po lastni hitrosti. Pospeševati je treba medsebojnost koristi, ne lastno korist. Ekonomsko dejavnost, ki sedaj obvladuje ostale odnose, je treba zajeti v širši okvir družbenega razvoja.

Vodstvo se mora izvijati bolj horizontalno (na način zbiranja) in manj vertikalno (na način vsiljevanja). Širša soudeležba je osrednja. Nobeno vodstvo, pa naj bo še tako razsvetljeno, ne more toliko (dalje na 4. strani)

Poročevalca "Toronto-Telegrama" v Torontu, gospod Peter Worthington, ki je bil izgran iz Moskve je predaval urednikom etničnim listov. Na sliki ga vidimo v sredini. Na levi I. podpredsednik etn. tiskovne zveze I. Boyko, na desni pa predsednik g. V. Mauko.

GOSPA ALBINA NOVAK

Dasi je že nekaj časa bolehal, je odšla v večnost nepričakovano. Po opravljeni volilni dolžnosti 6. aprila je prišla v spremstvu hčerke Corrine domov, čez dobro uro jo je žadela kap. Z "Zarjo" v roki so jo našli mrtvo. Dopolnila je 70 let.

S pokojno Albino Novakovo je odšla v večnost, pa tudi zgodovino močna žena. Razgledana, energična, nad vse delavna organizatorica pri Slovenski ženski zvezi. Bila je dolgo vrsto let glavna tajnica Slov. ženske zveze, najprej v Clevelandu pozneje pa v Chicagu. Aktivno je delovala v tej najmočnejši slovenski ženski organizaciji 43 let.

Urejevala je glasilo SZZ "Zarja", napisala je slovensko kuharsko knjigo, izdala je slovenske pesmi pod naslovom "Zapojmo". Organizirala je več skupinskih potovanj v Slovenijo, katero je tako zelo ljubila. Rojena je bila v Ribnici in je ohranila tudi v Ameriki pristo ribniško šaljivost. Bila je dobra govornica.

...V Ljubljani bo 23.—28. avgusta letos posebni kongres, ki zboruje pod imenom: "International Federation for Information Processing". To je sedaj že peti tak kongres iste organizacije. Udeležijo se ga univerzitetni profesorji in pa "Computer Specialists". Iz Kanade bo le eden delegat: profesor s torontske univerze.

ZAKASNELO SPOZNAJNE

"Socialne razlike so čedalje večje. To povzroča tudi čedalje večji nemir med delovnimi ljudmi, ki si samoupravljalne socialistične družbe ne predstavljajo kot družbe velikih socialnih razlik". DELO, 28. maja uvodnik.

Allan J. MacEachen

ČAS JE ŽE, DA POČLOVEČIMO TEHNOLOGIJO

(Nadaljevanje s tretje strani.)

mačiti zadovoljivo kompleksnih in spreminjajočih se težej ljudi, ne da bi bilo stalno v stiku z njimi.

Da povzamemo, premislimo "eno in drugo" postopek za razvojno politiko, kakor jo je zagovarjala Svetovna konferenca za vero in mir let 1970. Zastopniki mnogih prepričanj in z vseh kontinentov so se zedinili v naslednjem:

"Univerzalnega modela za razvoj ni. Vsaka dežela si mora ustvariti in mora biti svodna, da si ustvari svoj lastni model. Pospeševati moramo pluralistično strategijo za spremembe in osvoboditev. Nekateri bodo morda izbrali marksistični model, ali pa mešanega. Morda pa bodo v koirst vseh razvili ustvarjalno drugi model, čigar cilj ni vedno naraščajoča potrošnja in zgolj gospodarska rast, marveč dostojna mera potrebščin, družbena pravičnost in osvoboditev od sil, ki razčlovečujejo človeka..."

(Delovna skupina II o racvoju, oktobert 1970)

Odprt pristop k odločanju

Kako naj potujemo v to bolj človečansko bodočnost? Z raziskovanjem. Razmišljujoč o svojem lastnem izkustvu. Z združenim razmišljanjem, iskajoč predorov do novih obzorij. Ne da bi bilo mogoče natančno

KUPIM HIŠO v SLOVENIJI (Starem kraju)

Kdo od izseljencev ima na prodaj — eno, ali dvedružinsko hišo — v dobrem stanju, (z vrtni — v poštev pride hiša, v večjem in prometnem kraju Slovenije. — Plačam takoj v dolarjev. Na točni opis in ceno — pišite na naslov.

A.M. PANIAN
HAUPTSTRASSE
6260 REINDEN—LU
SWITZERLAND, EUROPE

O POSVETITVI SLOVENSKE KAPELE PIŠEJO

"Kronanje Brezjanske Marije v Lemontu in posvetitev Slovenske Kapele v Američkem Narodnem Svetišču sta dva najvažnejša dogodka v zgodovini ameriških Slovencev tega stoletja". To je povzeto iz marškaterega pisma, ki govore o posvetitvi.

Škof dr. Jenko, ki se bo posvetitve udeležil, je zapisal, da je Slovenska kapele v Narodnem Svetišču Amerike, ki je posvečeno Brezmadnemu Spočetju Marije, poleg Slovenika v Rimu svojstvena stvaritev, ki sta najbolj pomebni med Slovinci izven Slovenije.

Znani in poštvovalni delavec in dušni pastir med Slovinci v Westfaliji, prelat T. Tensundern, ki je veliki prijatelj Slovencev poudarja važnost posvetitve Slovenske kapele in hoče biti navzoč, kot je bil

navzoč pri proglašitvi ljubljanske škofije v nadškofijo in kot je bil navzoč, ko je škof Jeglič v Lemontu kronal Brezjansko Marijo.

Navzočnost prelata Tensunderna, ki bo prišel iz Westfalije, navzočnost škofov, ki bodo prišli iz Slovenije in iz raznih krajev Združenih Držav, in navzočnost romarjev iz Slovenije nam bo v spodbudo, da se v čim večjem številu udeležimo tega slovenskega dogodka tudi mi.

Podrobnosti programa bodo se objavljene.

Če se niste poslali svoje prijave, storite to zdaj: Prijave pošljite na:

Dedication Committee for Slovenian Chapel, P.O. Box 6295, Washington, D.C. 20015.

Pišite, če želite prijavno polovico. Pripravljajni Odbor

UPANJA IN OBVEZNOSTI

Iz uvodnika Družine prinašamo nekaj izvečkov, Uvodnik je bil napisan ob Titovem obisku Vatikana. Uredništvo.

"Ta obisk je prinesel Cerkev in vernim državljanom upanja in tudi obveznosti.

"Prvo upanje izražajo tisti verniki, ki sodijo, da se niso povsem enakopravni drugim državljanom. Z demokratičnim razvojem zlasti v zadnjih letih, je mnogo tega neprijetnega občutka že izginilo. Se vedno pa je slišati npr. od nekaterih vernih prostevnih delavcev, da si še ne upajo neovirano izpovedati svoje vere v kraju službovanja.

"Neanakopravnost občutijo učenci naših verski šol glede služenja vojaškega roka in socialnih pravic. Pozdravljamo pobudo koordinacijskega odbora pri RK SZDL Slovenije, ki je na svojih zadnjih seji predložil, naj bi se ta neanakopravnost odpravila in bi bili učenci teh šol enakopravni svojim kolegom v drugih šolah.

"Drugo upanje gojijo verni občani v naših brez potrebnih bogoslužnih prostorov..."

"V Sloveniji je še posebej nerušeno vprašanje oddajitve darov, ki jih verniki dajo za cerkvene potrebe v puščico ali ob "ofrih"... Iluzorna bi bila vsa dana dovoljenja za zidavo novih cerkva in cerkvenih objektov, če bodo zbrani prispevki vernikov obdavčeni s 40—60 odstotnim davkom..."

"Naša država doživlja v teh mesecih veliko preobrazbo. Iz unitaristične Jugoslavije nastaja skupnost enakopravnih narodov. Cerkev se čuti del svojega naroda. Narodna vprašanja so tudi njena vprašanja, narodne krize (npr. biološka) so tudi njene krize. Verni državljanji želimo sodelovati in kar največ prispevati k rasti naše narodne suverenosti v okviru večnarodne Jugoslavije v sodelovanju z drugače mislečimi občani..."

KANADSKI SLOVANI ZBORUJEJO

Koncem maja je priredil Meduniverzitetni komite o kanadskih Slovanih veliko konferenco, ki je obravnavala predvsem vprašanje jezikov ter kultur v večnarodni državi. Predavali so univerzitetni profesorji iz Belgije, Zahodne Nemčije in švedski profesorji angleških in francoskih univerz Kanade kot tudi predstavniki državnih in zasebnih organizacij, ki so "poklicno" zapleteni v vprašanjih etničnega značaja. Teme posrednih odsekov so bile: problemi večnarodnih držav v Evropi; vzgoja in narodnost; verske ustanove in narodnost; družbena integracija in etnična diferenciacija; etnična identiteta in državna edinost; etnične skupine v Quebecu ter problemi večjezičnosti. —fs

• Založba Volksbuchverlag na Dunaju je v zbirki "Buechergilde Gutenberg" izdala zajetno knjigo Cankarjevih črtic in povetstvi po dnaslovom "Der Knecht Jernej". Poleg "Hlapca Jerneja", naslovnih novele, so v knjigi še: Peter Klepec, Polikamp, Sivilja, Datteljni, Sveto obhajilo, Skodelica kave, Firbec in druge. Knjigo je prevedel K. Jirku, v daljši spremeni besedi, ki jo je napisal E. A. Rheinhard, pa je predstavljena življenja in delo Ivana Cankarja. Knjiga je vezana v celo platno, lepo opremljena in ima 204 strani.

bomo odprli pojavu služabnika." (Kelly, Sat. Review 7. marca 1970)

SLOVENCIM NA MEDNARODNI KONFERENCI V MONTREALU

Na letošnjem sestanku Slovenske konference severovzhodne Amerike smo bili na petkovem in sobotnem programu (7. in 8. maja) Slovenci zelo dobro zastopani. Prof. Rado Lenček (Columbia University) je predaval odseku "Slovenske civilizacije", v katerem je tudi sam predaval. Glavna misel njegovega referata je bila, da omejitev poučevanja samo na slovenske jezike ne bo ohranilo slovanskih programov na ameriških univerzah. Te je treba okrečiti s splošnimi predavanji o slovanskih civilizacijah, ki bodo dostopni vsem študentom. Za tiste, ki bodo našli na tem področju osebno zanimanje, bodo sledili bolj specializirani tečajji in seminarji.

V odseku "Južnoslovenska izseljeniška literatura" je podal prof. Vladimir Rus (Case Western Reserve University) kratek pregled slovenske izseljenjske literature. V pregledu je prikazal, da zlasti za mlajši rod literarnih ustvarjalcev ne velja več opazka Rafka Vodeba v Medodbu, da smo vsaj 50 let zadaj za svetovno literaturo. Prof. Kos vidi v tem sodobnem prijemu snovi in forme poslanstvo izseljenjskega leposlovja. Ko bo zopet vključeno v splošno slovensko leposlovno ustvarjanje, bo pomagalo premostiti omejitve, ki jih doma nalaga komunistični režim.

Na istem zborovanju je tudi predavala Irena Winner o slovenski občini. —dres

HRVATSKA NEODVISNOST POD SOVJETSKO ZAŠČITO?

Antikomunistična internacionala v New Yorku je izdala posebno časnikarsko izjavo v zvezi z načrti hrvatskega voditelja dr. Branka Jeliča, ki hoče zagotoviti hrvatsko neodvisnost s pomočjo Sovjetov, češ da zahodne velesile ne kažejo nobenega zanimanja za narodnostno vprašanje v Jugoslaviji. Antikomunistična internacionala svira dr. Jeliča, naj se zaveda, da Sovjeti ne dovolijo svobode nobenemu narodu, četudi sprejme

komunistični režim. Brezjenska doktrina o omejeni suverenosti socialističnih držav zagotavlja to. Izjava tisku vsebuje dopis Slavka Novaka iz Moskve, ki je bil objavljen v Hrvatski državi (februarja 1971) v originalu in v angleškem prevodu. Izjava zatrjuje, da je Jugoslavija na ugodnem križišču. "Ali bomo kmalu porabili Brezjensko doktrino, kakor jo projicirala Moskva, ali pa se bo morala Jugoslavija reorganizirati po švicar-

skem zgledu." Izjava opozarja, da je objavil podobno mnenje k tem dogodkom dr. Miloš Vauhnik v Sokolskem vestniku (1971, 1. številka). Izjava prinaša ilustracijo z naslovom izjave: "Sovjetska strategija — temelječa na Brezjenski doktrini — vdreti v zapadni del Balkanskega polotoka, in se ustaviti, za sedaj blizu Trsta in v Trstu". Načrt pritli do obal "toplega morja" po drugi poti."

KULTURA

Priznanje iz Ljubljane.

V prejšnji številki smo poročali o smrti in pogrebu velikega raziskovalca slovenskih ljudskih pesmi na Koroškem, vzgojitelja mladine in profesorja na slovenski gimnaziji v Celovcu, dr. Franceta Cigana. Zaslužen priznanje pokojnemu dr. Ciganu je izrekel končno tudi ljubljanski radio, ki je v okviru cikla "Slovenska zemlja v pesmi in besedi" posvetil dne 31. marca oddajo spominu dr. Cigana. Besedilo za oddajo je napisala dr. Zmaga Kumer, mnogo glasbenih vložkov — posnetkov ljudskih napevov in pesmi — pa je napravil dr. Cigan se sam. — Upajmo, da bo ljubljanskemu radiu sledil še uradni slovenski tisk in dal priznanje vsem kulturnim in narodnim delavcem ne glede na njihovo politično pripadnost ali na kraj njihovega udejstvovanja.

• Nova knjiga v angleškem jeziku. Pri založbi STUDIA SLOVENICA s sedežem v New Yorku in v Washingtonu je izšla knjiga Johna Arneza: Slovenian Community in Bridgeport, Conn. Arnez, ki je že napisal knjigo o zgodovini Slovencev v New Yorku (knjigo je založila ista založba) je zdaj na 100 straneh popisal nastanek in razvoj slovenske naselbine v Bridgeportu. Ta knjiga je nov doprinos k splošni zgodovini ameriških Slovencev, ter obenem z ostalimi knjigami te založbe pomaga širiti poznavanje Slovenije in slovenske kulture v angleško govorečem svetu. Priporočamo, da si naročite novo knjigo. Naslov je: STUDIA SLOVENICA, P.O. Box 4531, Washington, D.C., 20017. Pišite po seznam vseh knjig te založbe.

• Nova zborovska skladba. Ing. Franček Gorenšek, ki že več let z velikim uspehom vodi pevski zbor Korotan v Clevelandu ter zbor Zenske zveze je za posvetitev slovenske kapele v Washingtonu uglasbil posebno himno: MARIJA POMAGAJ. Besedilo je napisal Marjan Jakopič. To je mogočna zborovska pesem, ki jo je zbor Korotan pripravil za posvetitev Slovenske kapele v Washingtonu.

• Kriza na akademiji za gledališko umetnost v Ljubljani je dosegla svoj višek na izredni skupščini, ki je bila sklicana na zahtevo študentov. Udeležili so se je profesorji in nekateri drugi kulturni delavci — poleg študentov. Studentje so nastopili z odločnimi zahtevami za vrsto reform na tej visoki šoli, in za večjo besedo pri vodstvu.

OBIŠČITE VSA "MEDNARODNA MESTA" V TORONTU (CARAVAN '71)

- AMSTERDAM
- BERLIN
- BLUE DANUBE
- BOMBAY
- BRATISLAVA
- BUDAPEST
- COPENHAGEN
- HONG KONG
- JAMAICA
- JERUSALEM
- KIEV
- KRAKOW
- LISBON
- LJUBLJANA
- LONDON
- MADRIL
- MANILA
- PARIS
- ROME
- SCANDINAVIA
- SHANNON
- SKOPJE-SOLUN
- SOFIA-OHRID
- TALLIN
- TORONTO
- TRINIDAD
- VARDAR
- VIENNA
- VILLE MARIE
- VILNIUS
- VOLGA
- WARSAW
- YEREVAN
- ZAGREB

Vsi paviljoni so odprti od 6—12 zvečer in od 1 popoldne do polnoči v soboto, nedeljo in 1. julija 1971.

Iz "Pavilhe..." (lista za pametne Slovence)

Vlomilca pred banko: Nič ne pomagaj! Se enkrat morava najzaj po 16 procentov, da ne bova zaradi devalvacije na zgubi.

Pogovor dveh zakonskih parov: Vidva se lahko smejeta, ko imata deset milijonov dolga! Kaj pa midva reveža, ko jima imava deset v hranilnici!

Jugoslavlani, ako čakate stabilizacije, ne čakajte je od administracije!

Josip Djerdja (podpredsednik ZS, na predavanju v Ljubljani): "Pojem stabilizacije", o tem ne vem nič več, mogoče se manj kot vi tukaj. Zag vem samo za pomanjkljivost prejšnje vlade, sedanje vlade in bojim se, tudi prihodnjih vlad. (Stabilizacija je kot "sveta trojica — en sam bog": obe sta tako za samotni, da ju nihče prav ne razume, a kar se vlad tiče, se pa res ne morejo spreminjati, ko so v njej domala vedno isti "ministri").

Izrekli so nezaupnico rektorju ter zahtevali odstop še šestih predavateljev.

• Nastop nenavadnega orkestra. V Ljutomeru je imel koncert simfonični orkester, ki ga sestavljajo slovenski in avstrijski glasbeniki in učenci višjih razredov pomurskih glasbenih šol ter radkersburške glasbene šole v Astriji. Spored koncerta je vodil en avstrijski in dva slovenska dirigenta. Orkester ima v načrtu še koncerte v raznih mejnih krajih na slovenski in avstrijski strani.

Dr. Slavka Dabčenič (predsednik CK ZKH): "Ne obračunajmo se v preteklost, temveč v sedanjost in prihodnost." (Kaj vam nisem rekel, kolega, da se nama za prigrlovanji vili, mercedesa, jahi in milijone ni treba bati? To je preteklost!")

Mihailo Svabič (poslanec): "Za resolucijo o ekonomski politiki bom glasoval, ker je zelo lepo napisana... toda za to, kar se bo izcimilo iz nje, ne morem glasovati! (Vrag vedi, kaj se je izcimilo iz tega modrovanja: je glasoval ali ne?)

Direktor Jugopetroja: "Založbe kurlnega olja bomo povečali, ker se lansko pomanjkanje olja ne sme nikdar več ponoviti!" (Mož je držal besedo: lansko pomanjkanje olja se ni ponovilo, letos je večje!)

Marko Jakše (novinar): "Inšpekcijskim službam ne dajo ustreznega družbenega položaja, da bi lahko — ne glede na levo in desno — ukrepale, kadar ugotovijo, da je bil kršen zakon." (Na desno še nekako gre, na levo pa od silite težko!)

AFORIZMI: Resnice ne najdeš v uradu za izgubljene stvari. Ker mnogi lajajo, ne veš, kdo te bo ugriznil. Ob dobri glasbi tudi osli pojejo. Rotacija ljubijo danes samo že zaporniki.

• Državna založba Slovenije je izdala v prvih 25 letih obstoja 3.809 del v skupni nakladi 22 milijonov 767.000 knjig. Med njimi je bilo 870 izvornih, prvih tiskanih del. —fs